

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Autor práce: Bc. Andrea Kratochvílová

Název práce: Sociální média jako nástroj politické a občanské participace v České republice

Autor posudku: PhDr. Mgr. Petr Lupač, Ph.D.

Návrh klasifikace práce: *nevyhovující*

Základní charakteristika práce.

Jedná se o empiricky zaměřenou práci, která má dle vyjádření autorky přispět ke znalostem o využívání sociálních médií jako nástrojů politické participace. Autorka využívá poměrně bohatou literaturu, na tomto základě ale neformuluje cíle pro kvalitativní výzkum, které by odpovídaly bohaté diskusi v této oblasti a současnému stavu poznání. Výzkumné otázky jsou formulovány nevhodně a neodpovídají zvolené metodě. Teoretická a empirická část spolu nekorespondují, část „Diskuse“ je pouze obecným shrnutím předchozího textu. Metoda je popsána jen velmi obecně, v textu chybí představení způsobu analýzy dat, část představující výsledky viditelně neodkazuje k systematické aplikaci nějaké vybrané kvalit(ativní) metody. Výsledky nereflktují odbornou diskusi k tématu a jen vzácně jdou nad velmi základní, obecnou úroveň pojednání o tématu (i tyto momenty ale nejsou zužitkovány). Práci nedoporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako nevyhovující.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Záměr práce je formulován velmi obecně, nenavazuje na diskusi o vztahu mezi užíváním sociálních médií a politickou či občanskou participací, případně by měla autorka při obhajobě v práci doložit, jak záměr práce na vybranou diskusi v těchto oblastech navazuje. V práci autorka nerozlišuje mezi občanskou a politickou participací, které jsou uvedeny v názvu práce. Práce nereflktuje specifika ČR, k čemuž odkazuje název práce.

Výzkumné otázky jsou formulovány nevhodně (viz formulace na s. 8):

VH: otázka s použitím slova „lze“ může vést k jakékoli hypotetické výčtové odpovědi, která nemusí respektovat použitý materiál.

VV1: otázka vede pouze k výčtové odpovědi

VV2: otázka anticipuje negativní zkušenost, která by měla případně být až výsledkem analýzy

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Nemá.

Autorka obecně popisuje kvalitativní přístup (s. 23), jen stručně charakterizuje techniku polostrukturovaného rozhovoru bez popisu konstrukce vlastní opory pro rozhovory a případné změny, které v průběhu výzkumu nastaly (s. 24). Výběru informátorů či „výzkumných aktérů“

autorka věnuje půl stránky, které nechávají více otázek než odpovědí: jak přesně vybírala „aktéry“ do rozhovorů? Jak stanovila „teoretické nasycení“ u 10 aktérů v případě, že v typu „intenzivní sdíleči“ má jen dva, velmi specifické a rozdílné „aktéry“? Jak její výběr mohl ovlivnit výsledky práce?

Samotná typologie aktérů uvedená na s. 25 vůbec nerespektuje již provedené typologie uživatelů sociálních médií ve vztahu k jejich online aktivitě/angažovanosti, tyto studie nejsou v teoretické části vůbec zmíněny, i když patří k již základnímu vědění v oblasti sociologie sociálních médií.

Část 5.5. popisuje jen velmi hrubé obrysy obecného postupu kvalitativní analýzy, úplně chybí popis a zdůvodnění volby zvolené metody analýzy dat, a to včetně popisu a zdůvodnění zvolených kroků, v práci není systematická aplikace nějaké vybrané kvalitativní metody patrná.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Teoretická a empirická část práce nejsou propojené, práce v empirické části se snad i proto omezuje na banality, případně nejde za komentář platný na úrovni jednotlivých „výzkumných aktérů“.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Práce má přehlednou strukturu jen na obecné úrovni „Teorie-metoda-výsledky-diskuse“, obsahově ale není text provázaný a chybí nějaká celková argumentace – viz např. úvod a závěr práce.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

V hlavní části, věnující se tématu politické participace (s. 10-13) autorka využívá staré nebo zastaralé texty, které ji nedovolují vykreslit, byť jen logicky vybrané některé, základní, dnes relevantní otázky, vyplývající z bohaté diskuse k této problematice. Text teoretické části jde po povrchu, nezpracovává dané téma systematicky na základě relevantní literatury, rozpadá se na nenavazující, samostatně zpracované části. Teoretická část práce neobsahuje konfrontaci, hledisko vývoje diskuse, snahu o systematizaci, shrnutí teoretické části sloužící jako logický přechod do části empirické. Teoretická část práce není v interpretaci dat prakticky využita.

Díličí poznámky:

V textu jsou zbytečné historické exkurzy (např. s. 14), které navíc obsahují fakticky chybná tvrzení (např část o Webu 2.0 tamt.).

Nosnou částí by např. mohla být kpt. 2.2.1 reprodukuující Kimovo shrnutí výzkumu vztahu mezi offline a online politickou do čtyř hypotéz, autorka však tyto hypotézy dále v práci nezužtkovává.

Pokud bude čas, mohla by autorka při obhajobě vysvětlit větu ze s. 12 „Proces individualizace přinesl jedinci svobodnou volbu rozhodování, která se odrazila i v samotné politice, kde se rozvíjí sub-politika“ a následně, jak tato věta, resp. téma sub-politiky, zapadá do celku práce.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Viz výše. Interpretace dat probíhá pouze na velmi povrchní, banální úrovni, nepřináší nové informace. Není patrná aplikace vybrané metody analýzy dat.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Část „Diskuse“ je jen shrnutím předchozího textu a nevztahuje výsledky empirické části práce k dosavadnímu poznání v oblasti. Závěr pak opět stručně shrnuje práci a odpovídá celkové úrovni zpracování dat, kdy např. autorka jako jeden ze závěrů uvádí, že u respondentů, kteří byli „účelově vybráni z Instagramu a Facebooku“ (s. 57) „z dat vzešlo, že aktéři vykonávali činnosti digitální politické participace právě v prostředí Instagramu a Facebooku. Respektive v souvislosti se sociálními médii byl pozorován určitý rozdíl, protože někteří aktéři byli aktivní pomocí Instagramu i Facebooku, jiní zase vykonávali digitální participaci pouze na jednom z těchto médií.“ (s. 56). Dalším závěrem je: „Práce také zjistila, že se digitální participace může odehrávat skrze různá sociální média.“ (s. 57)

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Text vykazuje nedostatky v užívání odkazů na použité odborné zdroje. Autorka:

- 1) za každou větou řadí více odkazů, a to i v případech trivialit, kdy žádné odkazy nutné nejsou (viz např. s. 12-16). Některé části, jako např. s. 14 jsou pak „předkazované“, u odkazů často není jasná jejich relevance/vztah k informacím uvedených u nich v textu.
- 2) používá opakovaně odkazy na zdroj v následných větách, aniž by z textu bylo patrné, že došlo ke změně zdroje informace.

V textu nejsou konfrontovány zdroje, chybí syntéza, snaha o odlišení podstatného od nepodstatného.

Na s. 11 a 13 dole text explicitně parafrázuje van Detha (s. 11) a Vráblíkovou (s. 13), k tomu ale přidává bez dalšího komentáře nepochopitelně další odkazy, u nichž není jasné, proč jsou uvedeny.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Autorka používá na první pohled bohatou zahraniční literaturu, a to i v případech, že existují české překlady. Práce ovšem postrádá zpracování odborné diskuse z oblastí, na něž se práce zaměřuje a v částech, kde by měla zpracovat literaturu o politické participaci nebo digitální politické participaci, využívá zdroje jen k velmi obecnému, základnímu představení vybraných podtémat.

Jinak viz část hodnotící teoretickou část práce.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce obsahuje překlepy a chyby spojené zřejmě s úpravami textu, nikoli však v excesivním počtu.

Další poznámky

Celkové hodnocení práce

Vzhledem k výše uvedenému práci hodnotím jednoznačně jako neuspokojivou a vzhledem k míře absence podstatných nutných elementů diplomové práce jako neobhajitelnou.

Otázky a náměty k obhajobě

Datum: 5.6.2024

Podpis: